

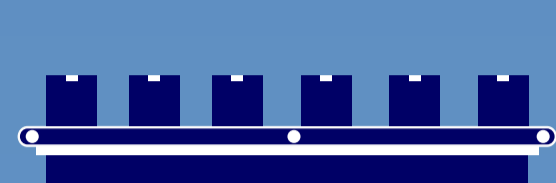
ความรู้และการขอมาตรฐานสินค้าต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันสินค้าในเกือบทุกประเภทจะต้องมีการควบคุมคุณภาพเพื่อให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนมีความปลอดภัยในการใช้งานหรือบริโภค ดังนั้นผู้ประกอบการควรที่จะต้องใส่ใจและมีความรู้ในเรื่องของมาตรฐานสินค้าที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง เพื่อให้สินค้าของตัวเองนั้นมีความน่าเชื่อถือในสายตาของผู้บริโภค และเป็นการยกระดับสินค้าของเราให้ได้มาตรฐานอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันมาตรฐานของสินค้ามีอยู่หลายมาตรฐานมาก ในบทความนี้จะขออธิบายมาตรฐานที่เป็นพื้นฐาน และครอบคลุมหลากหลายประเภทของสินค้ามากที่สุด ซึ่งได้แก่ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.)

มอก. เป็นคำย่อมาจาก "มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม" หมายถึง ข้อกำหนดทางวิชาการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ผลิตในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพในระดับที่เหมาะสมกับ การใช้งานมากที่สุดโดยจัดทำออกมาเป็นเอกสารและจัดพิมพ์เป็นเล่ม โดยภายในมอก. มอก. แต่ละเล่มประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น เกณฑ์ทางเทคนิค คุณสมบัติที่สำคัญประสิทธิภาพของการนำไปใช้งาน คุณภาพของวัตถุดิบที่นำมาผลิต และวิธีการทดสอบ เป็นต้น

ปัจจุบันสินค้าที่สมอ. กำหนดเป็นมาตรฐานปัจจุบันมีอยู่กว่า 2,000 เรื่อง ครอบคลุมสินค้าที่เราใช้อยู่ในชีวิตประจำวันหลายๆ ประเภท ได้แก่ ประเภทอาหาร เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ สิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น เรียกได้ว่าสินค้าเกือบทุกประเภทใช้ได้ และมาตรฐาน มอก. มีประโยชน์ต่อผู้ผลิตสินค้าในหลายด้านด้วยกัน ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

2. ลดรายจ่าย ลดเครื่องจักร ลดขั้นตอนการทำงานซ้ำซ้อน

3. ช่วยให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ

4. ทำให้สินค้ามีคุณภาพดีขึ้น และมีราคาถูกลง

5. เพิ่มโอกาสทางการค้า ในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานราชการที่มีการกำหนดให้สินค้าต้องได้รับ มอก.

ในด้านประโยชน์ต่อผู้บริโภคนั้น มาตรฐาน มอก. มีประโยชน์ดังต่อไปนี้

ในด้านประโยชน์ต่อผู้บริโภคนั้น มาตรฐาน มอก. มีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ช่วยในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า เนื่องจากสินค้ามีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

2. สินค้ามีความปลอดภัยในการนำไปใช้

3. ในกรณีที่สินค้าชำรุด ก็สามารถหาอะไหล่ได้ง่าย เพราะสินค้ามีมาตรฐานเดียวกัน ใช้ทดแทนกันได้

4. วัสดุการบำรุงรักษาใกล้เคียงกัน ไม่ต้องหัดใช้สินค้าใหม่ทุกครั้งที่ซื้อ

5. ได้สินค้าคุณภาพดีขึ้นในราคาที่เป็นการคุ้มค่ากับการใช้งาน

มาตรฐาน มอก. ยังมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจส่วนรวมหรือประโยชน์ร่วมกันดังต่อไปนี้

1. เป็นแบบ ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีความเข้าใจตรงกัน

2. ก่อให้เกิดความยุติธรรมในการซื้อขาย

3. การใช้ทรัพยากรของชาติ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

4. สร้างโอกาสทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย

5. ป้องกันสินค้าคุณภาพต่ำเข้ามาจำหน่ายในประเทศ

6. สร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้นหมายเลขมอก. คือหมายเลขที่กำหนดขึ้นเพื่อระบุลำดับที่ของการออกมาตรฐานและปีที่สมอ. ประกาศเป็นมาตรฐาน ซึ่งระบุอยู่บนตัวสินค้า ตัวอย่างเช่น เครื่องหมายมาตรฐานที่แสดงว่าสินค้าชิ้นนั้นได้รับมาตรฐานใด ซึ่งใช้ในการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้เครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) นั้น ผู้รับรองจะมีการออกใบรับรอง และให้แสดงเครื่องหมายรับรองด้วย โดยในประเทศไทย สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ใช้วิธีการให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ 3 แบบที่ 5 ซึ่งเป็นกรรับรองคุณภาพ โดยบุคคลที่ 3 และมีการตรวจสอบหลายอย่าง เช่น การทดสอบแบบของผลิตภัณฑ์ การประเมิน ระบบการควบคุมคุณภาพ โรงงานที่ผลิต รวมทั้งมีการติดตามผลอีกด้วย และเมื่อผ่านการตรวจสอบที่กล่าวไปข้างต้น ก็จะออกใบอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับการรับรองจาก สมอ. แล้วว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด มีความปลอดภัยในการอุปโภคบริโภค มีประสิทธิภาพในการใช้งาน และมีคุณภาพสมราคา ซึ่งในปัจจุบัน สมอ. ได้อนุญาตให้สินค้าที่ผ่านการตรวจสอบสามารถแสดงเครื่องหมาย มอก. กับผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีเครื่องหมายอยู่ 5 ประเภท คือ

1 เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป

เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ สมอ. กำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์นั้นไว้แล้ว โดยมีเครื่องหมายเป็นตราสัญลักษณ์แบบปกติ ซึ่งผู้ผลิตสามารถยื่นขอการรับรองคุณภาพโดยสมัครใจ (มาตรฐานทั่วไป) เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐาน และเป็นหลักประกันให้กับผู้บริโภค หรือผู้ซื้อว่า ผลิตภัณฑ์นั้นมีความปลอดภัยคุ้มค่า และเหมาะสมกับราคา สินค้าที่สามารถขอรับการตรวจสอบและให้ใช้เครื่องหมายนี้มีหลายหลายประเภท เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ ก่อสร้างวัสดุสำนักงาน เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ เป็นต้น

2 เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ

เป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม โดยกฎหมายจะบังคับผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จัดจำหน่าย จะต้องผลิต นำเข้า และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการตรวจสอบตามมาตรฐานแล้วเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีเครื่องหมายมาตรฐานบังคับแสดงไว้ที่สินค้าเพื่อแสดงว่าผลิตภัณฑ์นั้นได้ผ่านการตรวจสอบรับรองแล้วตามกฎหมาย โดยสัญลักษณ์นี้จะแตกต่างกับสัญลักษณ์มาตรฐานทั่วไปโดยจะมีวงกลมล้อมรอบเครื่องหมายมาตรฐาน ตัวอย่างเช่นสินค้าที่ขอรับการตรวจสอบและผ่านมาตรฐานตามกลุ่มนี้ ได้แก่ ไม้ขีดไฟ สายไฟ ฟ้า แบตเตอรี่รถจักรยานยนต์ รถไฟฟ้ ผลิตภัณฑ์ เหล็ก ถังดับเพลิง ของเล่นเด็ก หมวกกันน็อค ฯลฯ เป็นต้น

3 เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความปลอดภัย

เป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยในการใช้งาน ซึ่งสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรมจะกำหนดมาตรฐานโดยเน้นเฉพาะเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยในการใช้งาน เช่น เตาหุงต้มไฟฟ้า เป็นต้น เครื่องหมายประเภทนี้สามารถใช้กับสินค้าหลายประเภท มีทั้งแบบบังคับและไม่บังคับ ซึ่งหากเป็นแบบบังคับ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จัดจำหน่ายสินค้าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ต้องทำผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดทุกประการ สัญลักษณ์เครื่องหมายมาตรฐานประเภทนี้จะเป็นรูปตัวอักษร S และมีคำว่า "ปลอดภัย" อยู่ในตัวอักษรนั้น

4 เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การประหยัดน้ำ การไม่ก่อให้เกิดมลพิษในอากาศ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยกรมยอนประเทศ เช่น เครื่องซักผ้าประหยัดน้ำ ตู้เย็นที่ไม่ใช้สาร CFC เป็นต้น เครื่องหมายประเภทนี้สามารถใช้กับสินค้าหลายประเภท มีทั้งแบบบังคับและไม่บังคับ ซึ่งหากเป็นแบบบังคับ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จัดจำหน่ายสินค้าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ต้องทำผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดทุกประการ สัญลักษณ์เครื่องหมายมาตรฐานประเภทนี้จะเป็นรูปตัวอักษร S และมีคำว่า "สิ่งแวดล้อม" อยู่ในตัวอักษรนั้น

5 เครื่องหมายมาตรฐานเฉพาะด้านความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้า

เป็นเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติของความเข้ากันได้ทางแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถทำงานร่วมกับผลิตภัณฑ์อื่นหรือใช้พร้อมกันได้และไม่ส่งคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าได้ในระดับหนึ่ง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร เครื่องรับส่งวิทยุและเครื่องมือทางการแพทย์ เป็นต้น เครื่องหมายประเภทนี้สามารถใช้กับสินค้าหลายประเภท มีทั้งแบบบังคับและไม่บังคับ ซึ่งหากเป็นแบบบังคับ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้จัดจำหน่ายสินค้าจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่ต้องทำผลิตภัณฑ์ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดทุกประการ สัญลักษณ์เครื่องหมายมาตรฐานประเภทนี้จะเป็นรูปตัวอักษร S และมีคำว่า "EMC" อยู่ในตัวอักษรนั้น

6 เครื่องหมายมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

ในการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) นั้น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) จะเป็นผู้ให้การรับรอง โดยจะมีเงื่อนไขและข้อกำหนดในการรับรองไม่ยุ่งยากซับซ้อนและแตกต่างจากการให้การรับรองเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของ สมอ. จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ดังภาพด้านบนไว้ที่ผลิตภัณฑ์